

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กษมา วิจารณ์, 2534. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนครอบครัวของ
ทหารอากาศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.

การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย : 2523-2558 (สำหรับแผนพัฒนา ฉบับที่ 7).

2534. กรุงเทพฯ: กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2531. ประชากรกับการพัฒนา. เอกสารคำสอนวิชาประชากรกับการพัฒนา.
กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2532. การวิเคราะห์ด้านอุปสงค์และอุปทานของการใช้การวางแผนครอบครัว:
กรณีของประเทศไทย (ปี 2527). เอกสารสถาบันหมายเลข 167/32. กรุงเทพฯ:
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกื้อ วงศ์บุญสิน และสุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์, 2531. การประเมินผลการให้บริการด้านการ
วางแผนครอบครัวในสี่จังหวัดภาคใต้ของไทย พ.ศ.2531. เอกสารสถาบันหมายเลข
158/31. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญกมล ตั้งศิลป์ชัย, 2531. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคุมกำเนิดในปัจจุบัน : เปรียบเทียบ
ระหว่างภาคที่มีอัตราการคุมกำเนิดสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรรยา เศรษฐบุตร และบุญเลิศ เลี้ยวประไพ, 2531. การติดตามผลการผ่าตัดทำหมันชายใน
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จอห์น โบลเดล, อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ และนิพนธ์ เทพวัลย์, 2530. การปฏิบัติขนาดครอบครัว
ในประเทศไทย : การลดลงอย่างรวดเร็วของภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศโลกที่สาม.
กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยประชากร
และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จอห์น โบลเดล และนภาพร ชัยวรวงษ์, 2532. "แบบแผนการริเริ่มการใช้การคุมกำเนิดใน
ประเทศไทย." เอกสารการสัมมนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นที่สอง โครงการสำรวจ
ประชากรและการอนามัยในประเทศไทยปี พ.ศ.2530 : หัวข้อเกี่ยวกับประชากรและ
การวางแผนครอบครัว. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
(ธันวาคม 2532): 82-123.

_____. 2532. "การสร้างระดับความมั่งคั่งของครัวเรือน." (ภาคผนวก) เอกสาร
การสัมมนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นที่สอง โครงการสำรวจประชากรและการอนามัย
ในประเทศไทยปี พ.ศ.2530 : หัวข้อเกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัว.
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ธันวาคม 2532): 180-181.

เทียนฉาย กิระนันท์, 2527. อุปสงค์คู่บุตร : การเปลี่ยนแปลงในช่วงทศวรรษ. เอกสารการ
วิจัยหมายเลข 47. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธเนศ เรืองณรงค์, 2528. การเปิดรับสื่อมวลชนกับจำนวนบุตรที่ต้องการของสตรีไทยในชนบท.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธวัช อักโข, 2526. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้การวางแผนครอบครัวในเขตเมืองของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธีระภัทร ลีศรีธำรง, 2533. จำนวนบุตรที่คาดหวังของสตรีผู้อพยพสัญชาติไทย : กรณีศึกษาศูนย์อพยพสัญชาติบ้านวินัย และศูนย์อพยพสัญชาติบ้านนาโพธิ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิพนธ์ เทพวัลย์, 2524. ผลกระทบของการทำงานของสตรีต่อภาวะเจริญพันธุ์. เอกสารวิจัย หมายเลข 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพวรรณ จงวัฒนา, 2531. อภิธานศัพท์ประชากรศาสตร์. เอกสารสถาบันหมายเลข 148/31. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพวรรณ จงวัฒนา และ เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2532. โครงการสำรวจการวางแผนครอบครัวของอพยพสัญชาติกับอินโดจีนในประเทศไทย 2531 : ศูนย์เขาอีด่าง จังหวัดปราจีนบุรี และศูนย์บ้านวินัย จังหวัดเลย.

นพวรรณ จงวัฒนา และ จุฑา มณีสโพบูลย์, 2534. แนวคิดเชิงทฤษฎีของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมกับการลดภาวะเจริญพันธุ์. เอกสารสถาบันหมายเลข 188/34. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสิทธิ์ ฤทธิ เบนติกุล, 2531. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบุตรในอุดมคติของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปราโมทย์ ประสาทกุล, 2520. "การวางแผนครอบครัวกับภาวะเจริญพันธุ์." รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการศึกษาด้านพฤติกรรมการเจริญพันธุ์ และการวางแผนครอบครัวของไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (มกราคม 2520): 107-114.

ปราโมทย์ กังสสาร, 2525. การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะเจริญพันธุ์ที่แท้จริงและภาวะเจริญพันธุ์ที่ต้องการของสตรีที่สมรสแล้วในเขตชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชญา ไชยบุญทัน, 2524. สถานภาพทางเศรษฐกิจกับภาวะเจริญพันธุ์ในเขตชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

แผนงานวางแผนครอบครัว พ.ศ.2530-2534. 2529. กรุงเทพฯ: กองอนามัยครอบครัว, กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.

แผนงานวางแผนครอบครัว พ.ศ.2535-2539. 2534. กรุงเทพฯ: กองอนามัยครอบครัว, กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข.

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และปัญญา ดาวจรัสแสงชัย, 2525. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหมันของคู่สมรสในเขตชนบทของประเทศไทย. เอกสารวิจัยหมายเลข 45 กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และบาร์บารา จาโนวิทซ์, 2532. "การทำหมันในประเทศไทย." เอกสารการสัมมนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่สอง โครงการสำรวจประชากรและการอนามัยในประเทศไทยปี พ.ศ.2530 : หัวข้อเกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัว. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ธันวาคม 2532): 167-197.

พิรสิทธิ์ คำวนาศิลป์, อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ และจอห์น โนเคล, 2527. "ศาสนากันภาวะ
เจริญพันธุ์ และการวางแผนครอบครัวในภาคใต้ของประเทศไทย : การวิเคราะห์
ข้อมูลที่ได้จากโครงการสำรวจสภาวะการคุมกำเนิดรอบที่สอง." ใน การสัมมนาทาง
วิชาการ เรื่อง ภาวะเจริญพันธุ์ การวางแผนครอบครัว การพัฒนาประชากรภาคใต้.
กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยประชากร
และสังคม. (2527): 181-226.

พรทิพย์ คำพอ, 2528. ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ และจำนวนบุตรที่ต้องการ :
ศึกษาระดับของสตรีในเขตชนบทและเขตเมืองของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพัฒน์ เลขธรากร, 2529. ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่คาดหวังของสตรีในชนบท.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุพิน อารุ่งเรือง, 2530. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการทำหมันและแนวโน้มในการทำหมัน
ระหว่างปี พ.ศ.2527 และ พ.ศ.2531. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เยาวลักษณ์ ปราบัษขาม และสมใจ เสรีขจรกิจเจริญ, 2525. ภาวะเจริญพันธุ์ : การศึกษา
เปรียบเทียบระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม. เอกสารวิจัยหมายเลข 60 : สถาบัน
วิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ระจิตตา ฅ พัทลุง, 2514. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนบุตรในอุดมคติของสตรีที่สมรสแล้วในเขต
ชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เรืองฤทธิ์ ชมพุดม่อง, 2529. การศึกษาเปรียบเทียบภาวะเจริญพันธุ์ที่ปรารถนาของสตรีผู้ย้ายถิ่นและสตรีผู้ไม่ย้ายถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโกล และ เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2535. "ลักษณะทางด้านประชากรในอนาคตที่ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการวางแผนครอบครัว." บทความรายงานสถานการณ์ และกำหนดแนวทางการดำเนินงานวางแผนครอบครัวระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7. กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย และ UNFPA. -เอกสารหมายเลข 3. (มิถุนายน 2535): 1-21.
- ศรัณยา บุญนาค, 2535. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อความต้องการมีบุตรเพียงครอบครัวละ 2 คน ของสตรีชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริวรรณ ศิริบุญ และ จันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย, 2532. "การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด." เอกสารการสัมมนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นที่สอง โครงการสำรวจประชากร และการอนามัยในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2530 : หัวข้อเกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัว. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ธันวาคม 2532): 124-166.
- สุกมาส เศรษฐพงษ์กุล, 2523. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในแรงงานของสตรีกับภาวะเจริญพันธุ์ในเขต กทมฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาวรรณ พลายน้อย, 2530. อิทธิพลของปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยด้านสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการยอมรับการคุมกำเนิดในจังหวัดที่มีอัตราการคุมกำเนิดต่ำ : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โศภิต ผ่องเสรี, 2529. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำหมั้นและความคิดที่จะทำหมั้นของสตรีที่สมรสแล้วในเขตชานเมือง กทมฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. "ประชากรโลก." กรุงเทพฯ: แผ่นข้อมูลประชากรโลก 1992.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2530. จำนวนบุตรในอุดมคติตัวชี้วัดภาวะเจริญพันธุ์ในอนาคต. ประชากรกับการพัฒนา สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สากุล เขียวสกุล, 2532. ความมุ่งหวังของมารดาไทยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สาธารณสุข, กระทรวง. สถิติสาธารณสุข พ.ศ.2527, 2526. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2525. ภาวะเจริญพันธุ์ และการพัฒนาในประเทศไทย. ประชากรกับการพัฒนา โครงการวิจัยระดับจุลภาคในประเทศไทย.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และสุวัลลีย์ เปี่ยมปิติ, 2526. ภาวะเจริญพันธุ์ และชาติพันธุ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุัทธา เพชรมณี, 2525. สิ่งจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบุตร 2 คนของครอบครัวในเขตเมืองและเขตชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สันทัต เสริมศรี และปราโมทย์ ประสาทกุล, 2525. "ลักษณะสังคมไทยกับการผ่าตัดทำหมั้นชาย." วารสารสมาคมทำหมั้นแห่งประเทศไทย. 4 (2525): 93-113.

อนามัย, กรม. สรุปลักษณะผู้รับบริการทำหมันประจำปี พ.ศ.2529, 2530. กรุงเทพฯ:
กระทรวงสาธารณสุข.

อารีย์ วงศ์พรรณเลิศ, 2531. การศึกษาเปรียบเทียบภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยในชุมชนแออัด
และชุมชนชนเมือง กทมฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี อุเด็น, 2534. การวิเคราะห์ภาวะสมรส และภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทยมุสลิมภาคใต้
พ.ศ.2518-2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อัญชลี วิสุมิธรรม, 2526. การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติการวางแผนครอบครัวในภูมิภาค
ต่างๆ ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรพิน โคนะเป, 2532. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหมันของสตรีในเขตชนบท : ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Allman, James; Vu Qui Nhan; Nguyem, Minh Thang; Phan, Bich San; and Vu,
Day Man, 1991. "Fertility and Family Planning in Vietnam." Studies in Family Planning 22 (September/October 1991):
308-317.

Bhenda, Asha A.; Minja, Kim Choe; J. R., Rele; and James, Palmore A.,
1991. "Determinant of Contraceptive Method Choice in an
Industrial City of India." Asia-Pacific Population Journal.
6 (September 1991): 41-65.

Bongaarts, J., 1978. "A Framework for the Proximate Determinants of Fertility." Population and Development Review. 4 (1978): 105-132.

Chamratrithirong, Aphichat; Charles, Hirschman; and Phillip, Guest. 1992. "A Multi-level Analysis of the Determinants of Fertility in the Four Regions of Thailand." Asia-Pacific Population Journal. 7 (March 1992): 51-64.

Chayovan, Napaporn; Perasit, Kamnuansilpa; and John, Knodel. 1987. Demographic and Health Surveys 1987. Bangkok: Institute of Population Studies, Chulalongkorn University.

Chayovan, Napaporn; Perasit, Kamnuansilpa; and Pichit Pitaktepsombat, 1988. Thai Demographic and Health Surveys Preliminary Report 1988. Bangkok: Institute of Population Studies, Chulalongkorn University.

Cheng, Chaoze. 1991. "A Speculative Analysis of Socio-economic Influence on the Fertility Transition in China." Asia-Pacific Population Journal. 6 (September 1991): 3-22.

Cheung, Paul. P.L. 1989. "Beyond Demographic Transition: Industrialization and Population Change in Singapore." Asia-Pacific Population Journal. 4 (March 1989): 35-48.

- Cheung, Paul. P.L. 1990. "Micro-consequence of Low Fertility in Singapore." Asia-Pacific Population Journal. 5 (December 1990): 35-46.
- Cramer, James. C. 1980. "Fertility and Female Employment : Problems of Cuasal Direction." American Sociology Review. 45 (1980): 167-190.
- Davis, Kingsley; and Judith, Blake. 1956. "Social Structure and Fertility : An Analytical Framework." Economic Development and Culture Change. 4 (April 1956): 211-235.
- Easterlin, Richard A. 1975. "An Economic Framework for Fertility Analysis." Studies in Family Planning. 6 (March 1975): 54-63.
- _____. 1978. "The Economics and Sociology of Fertility : A Synthesis." In Historical Studies of Changing Fertility. Charles Tilley, editor. Princeton: Princeton University Press, 1978: 57-133.
- Easterlin, Richard A., and Eileen M. Crimmins. 1985. The Fertility Revolution : A Supply-Demand Analysis. Chicago: University of Chicago Press, 1985.

- Easterlin, Richard A., R.A. Pollak and M.L. Watchter. 1980. "Toward a More General Economic Model of Fertility Determination : Endogenous Preference and Natural Fertility." in R.A. Easterlin, ed. Population and Economic Change in Developing Countries. (Chicago: University of Chicago Press for the National Bureau of Economic Research): 81-149.
- Easterlin, Richard A., Wongboonsin, K., and Ahmed, M.A. 1988. "The Demand for Family Planning : A New Approach." Studies in Family Planning. 5 (1988): 257-269.
- Goldscheider, Calvin; and William, D. Mosher. 1991. "Patterns of Contraceptive Use in the United States : The Importance of Religious Factors." Studies in Family Planning. (March/April 1991): 102-114.
- Havanon, Napaporn; John Knodel; Werasit Sittitrai. 1990. "The Impact of Family Size on Wealth Accumulation in Rural Thailand." Report No.3 Bangkok: Institute of Population Studies, Chulalongkorn University. 3 (May 1990): 1-31.
- Hermalin, Albert I. 1983. "Fertility Regulation and Its Costs : A Critical Essay." in R. Bulatao and R.D. Lee, eds., Determinants of Fertility in Developing Countries : A Summary of Knowledge. New York Academic Press.

- Indralal, Desilva W. 1991. "Consistency Between Reproductive Preferences and Behavior : The Sri Laukar Experience." Studies in Family Planning. 22 (May/June 1991): 188-197.
- Jejeebhoy, Shireen. J., and Sumati Kulkari. 1989. "Reproductive Motivation : A Comparison of Wives and Husbands in Maharashtra, India." Studies in Family Planning. 20 (September/October 1989): 264-272.
- Knodel, John; Chamratrithirong, A. and Debavalya, N, 1987. Thailand's Reproductive Revolution : Repid Fertility Decline in a Third World Setting. Madison: University of Wisconsin Press.
- Knodel, John; Napaporn Chayovan; and Carl, Frisen. 1988. "Has Thailand's Fertility Decline Stalled." Reprinted from Asia-Pacific Population Journal. 3 (1988): 3-20.
- Lavelly, William; and Ronald, Freedman. 1990. "The Origin of The Chinese Fertility Decline." Reprinted from Demography. 27 (August 1990): 357-367.
- Lavelly, William; James Lee; and Wand, Feng. 1990. "Chinese Demography : The State of the Field." The Journal of Asian Studies. 49 (November 1990): 807-834.

- Lloyd, Cynthia B. 1991. "The Contribution of the World Fertility Surveys to an Understanding of The Relationship Between Women's Work and Fertility." Studies in Family Planning. 22 (May/June 1991): 144-161.
- Low, Bobbi S. 1989. "Occupational Status and Reproduction Behavior in Nineteenth Century Sweden : Locknevi Parish." Journal of Social Biology. 36 (Spring-Summer 1989): 82-100.
- Malhotra, Anju; and Shyam Thapa. 1991. "Determinants of Contraceptive Method Choice in Sri Lanka : An Update of a 1987 Survey." Asia-Pacific Population Journal. 6 (September 1991): 25-40.
- Mason, Karen Oppenheim; Maxine, Weinstein; and Barbara, Laslett. 1987. "The Decline of Fertility in Los Angeles, California, 1880-1990." Reprinted from Population Studies. 41 (1987): 483-499.
- Mbizvo, Michael T.; and Donald, J. Adamchak. 1991. "Family Planning Knowledge, Attitude, and Practices of Men in Zimbabwe." Studies in Family Planning. 22 (January/February 1991): 31-38.
- Minja, Kim Choe, and Noriko O. Tsuya. 1991. "Why Do Chinese Women Practice Contraceptive : The Case of Rural Jilin Province." Reprinted from Studies in Family Planning. 22 (January/February 1991): 1-13.

- Ntozi, James P. M., and John, B. Kabera. 1991. "Family Planning in Rural Uganda : Knowledge and Use of Modern and Traditional Methods in Ankole." Studies in Family Planning. 22 (March/April 1991): 116-123.
- Niraula, Bhanu B. 1990. "Futher Evidence of the Onset of Fertility Decline in Nepal." Asia-Pacific Population Journal. 5 (December 1990): 57-65.
- Pullum, Thomas W. 1983. "Correlates of Family-Size Desired." in Determinant of Fertility in Developing Countries. Edited by Rodolfo A. Bulatao, Ronald D. Lee. New York: Academic Press. 1 (1983): 344-367.
- Rele, J.R. 1988. "70 Years of Fertility Change in Korea : New Estimates from 1916 to 1985." Asia-Pacific Population Journal. 3 (June 1988): 29-53.
- Retherford, Robert. D., Shayam Thapa; and Victor, De Silva. 1989. "Strength of Fertility Motivation : It's Effects on Contraceptive Use in Rural Sir Lankar." Asia-Pacific Population Journal. 4 (December 1989): 21-44.
- Rob, Ubaidar A.K. "Community Characteristics, Leaders, Fertility and Contraception in Bangladesh." Asia-Pacific Population Journal. 3 (June 1988): 55-72.

Sander, William. 1990. "More on the Determinants of the Fertility Transition." Social Biology. 37 (Spring-Summer 1990): 52-58.

Schellekens, Jona. 1990. "Socio-economic Determinants of Marital Fertility in two eighteenth-Century Dutch Villages. Reprinted from European Journal of Population. 6 (1990): 51-68.

Selvaratnam, S. 1988. "Population and Status of Women." Asia-Pacific Population Journal. 3 (June 1988): 3-24.

Wongboonsin, Kua. 1985. Fertility Pattern and their Determinants in Thailand, 1969-1979 : Result from Cross-Sectional and Longitudinal Studies. Ph.D. Dissertation, University of Pennsylvania, Philadelphia.

_____. 1986. The Synthesis Framework of the Determinants of Fertility : The Case of Thailand, 1975. Working Paper No.54, Bangkok: Institute of Population Studies, Chulalongkorn University.

ภาคผนวก

รายละเอียดการเลือกตัวอย่างระดับประเทศ

โครงการสำรวจประชากรและการอนามัยในประเทศไทย พ.ศ.2530*

1. ประชากรที่ใช้ศึกษา

การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจที่ครอบคลุมทุกภาคทั่วประเทศ ประชากรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1.1 ชุมชนหรือหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล เป็นการเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของชุมชน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในชุมชนที่สำรวจดังนั้นผู้ให้ข้อมูลด้านนี้ จึงมักจะเป็นผู้นำชุมชน

1.2 ครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท เป็นการจับบันทึกข้อมูลของสมาชิกครัวเรือนทุกคน ทั้งที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้นๆ เป็นประจำหรือเป็นการชั่วคราว และเป็น การเก็บข้อมูลพื้นฐานทางด้านประชากรและการศึกษา ครัวเรือนที่ตกอยู่ในข่ายสำรวจในข้อนี้คือ เฉพาะครัวเรือนส่วนบุคคล (private households) เท่านั้น ไม่รวมครัวเรือนสถาบัน และ ครัวเรือนของชาวต่างชาติ ผู้ให้ข้อมูลควรจะเป็นผู้มีวิญญูติพอสมควร และควรอาศัยอยู่เป็นประจำ ในครัวเรือนนั้นๆ

1.3 สตรีที่เคยสมรสอายุระหว่าง 15-49 ปี เป็นสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนบุคคล (ตามข้อ 1.2) ณ วันสำรวจ (de facto) ดังนั้น จึงหมายรวมถึงทั้งสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน เป็นประจำหรือเป็นการชั่วคราว และพักค้างคืนที่ครัวเรือนนั้นก่อนวันสำรวจ

---

*แปลและเรียบเรียงจาก Napaporn Chayovan, Peerasit Kamnuansilpa and John Knodel. Thailand Demographic and Health Survey 1987. (1988: 129-139).

2. ขนาดตัวอย่างและเขตพื้นที่ตัวอย่าง

เขตพื้นที่ตัวอย่างของการสำรวจครั้งนี้แบ่งเป็น 6 เขตใหญ่ๆ คือ กรุงเทพมหานคร เขตเมืองต่างจังหวัด และเขตชนบทของแต่ละภาคอีก 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) และภาคใต้ โดยมีเป้าหมายขนาดตัวอย่างสำหรับสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสแล้ว ประมาณ 7,000 ราย ซึ่งคาดว่าจะสัมภาษณ์ได้จาก 9,000 ครัวเรือน ในตาราง ข แสดงถึงจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์จำนวนรวม 9,423 ครัวเรือน สัมภาษณ์ได้ 9,045 ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ 96.0) และพบสตรีที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์จำนวน 7,201 ราย สัมภาษณ์ได้ 6,775 ราย (คิดเป็นร้อยละ 94.1)

ตาราง ข จำนวนครัวเรือนและสตรีที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์และที่สามารถสัมภาษณ์ได้ จำแนกตามเขตตัวอย่าง

เขตตัวอย่าง	ครัวเรือนเป้าหมาย			สตรีเป้าหมาย		
	เข้าข่าย	สัมภาษณ์ได้	ร้อยละ	เข้าข่าย	สัมภาษณ์ได้	ร้อยละ
	(1)	(2)	(3)=(2)/(1)	(4)	(5)	(6)=(5)/(4)
กรุงเทพมหานคร	1,913	1,762	92.1	1,441	1,248	86.6
เมืองอื่นๆ	1,717	1,644	95.7	1,254	1,175	93.7
ชนบทภาคเหนือ	1,479	1,455	98.4	1,186	1,168	98.5
ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,299	1,286	99.2	1,093	1,064	97.3
ชนบทภาคกลาง	1,566	1,506	96.4	1,178	1,112	94.4
ชนบทภาคใต้	1,449	1,392	95.7	1,049	1,008	96.1
รวม	9,423	9,045	96.0	7,201	6,775	94.1

3. กรอบตัวอย่างและขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง

ในการกำหนดกรอบตัวอย่างในเขตเมือง ได้แบ่งเขตตัวอย่างออกเป็นชุมนุมอาคาร (blocks) ตามที่กำหนดโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ส่วนในเขตชนบท กรอบตัวอย่างจะแบ่งเป็นแต่ละหมู่บ้านตามที่กำหนดโดยกระทรวงมหาดไทย โดยพื้นฐานแล้วการเลือกตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน (multi-stage) โดยเริ่มจากการเลือกพื้นที่ตัวอย่างอย่างเป็นระบบ จากบัญชีรายชื่อ ซึ่งเรียงลำดับตามการแบ่งเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือตามระบบบริหารราชการ แล้วเลือกตัวอย่างให้ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรและอิงความน่าจะเป็น หรือที่เรียกว่าการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการ "PPS" (probabilities proportional to size) ส่วนในระดับชุมนุมอาคาร หรือระดับหมู่บ้านนั้น ได้มีการเตรียมบัญชีรายชื่อครัวเรือนทั้งหมดในชุมนุมอาคารหรือหมู่บ้านเป้าหมาย แล้วเลือกครัวเรือนตัวอย่างด้วยการเลือกตัวอย่างอย่างเป็นระบบ (systematic samples) โดยมีหลักการเบื้องต้นคือ จะต้องหาช่วงนับของการเลือกตัวอย่าง (sampling interval) จากบัญชีรายชื่อครัวเรือนที่ตกอยู่ในข่ายของการถูกเลือกเป็นตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม การเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการดังกล่าว ผลที่ได้อาจจะไม่สอดคล้องกับสัดส่วนของประชากรที่แท้จริง ดังนั้น ในขั้นการวิเคราะห์ หรือการประมาณค่าต่างๆ จึงควรจะมีการปรับแก้ด้วยการถ่วงน้ำหนักตามวิธีการทางสถิติ สำหรับขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดที่แตกต่างกันตามเขตตัวอย่าง ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 การเลือกตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและเขตเมืองอื่น

3.1.1 การเลือกชุมนุมอาคาร (blocks)

ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ใช้วิธีเลือกตัวอย่างชุมนุมอาคารตามกระบวนการ "PPS" ดังกล่าวข้างต้นได้จำนวนชุมนุมอาคารตัวอย่างทั้งหมด 48 ชุมชนอาคาร ส่วนในเขตเมืองอื่น (ยกเว้นกรุงเทพฯ) ในขั้นแรกจะเลือกเขตเทศบาลตัวอย่างในแต่ละภาค 24 เทศบาล ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างให้ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรและอิงความน่าจะเป็นอย่างเป็นระบบ (systematic PPS) โดยใช้จำนวนประชากรปี พ.ศ. 2523 เป็นฐานในการคำนวณ และในขั้นที่สองคือ ในแต่ละเขตเทศบาลที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างตามขั้นตอนแรก จะถูกแบ่งพื้นที่ออกเป็น A ชุมชนอาคาร แล้วทำการสุ่มออกมา 2 ชุมชนอาคาร ด้วยความน่าจะเป็นเท่ากับ $2/A$

3.1.2 การเลือกครัวเรือนตัวอย่าง

การเลือกครัวเรือนตัวอย่างทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตเมืองอื่นมีขั้นตอนเหมือนกัน กล่าวคือ ผู้ควบคุมงานสนาม เป็นผู้เลือกครัวเรือน โดยมีเครื่องมือที่เตรียมไว้แล้ว ได้แก่ บัญชีรายชื่อชุมรุมอาคารตัวอย่าง ซึ่งระบุจำนวนครัวเรือนโดยประมาณในแต่ละชุมรุมอาคาร, ค่าช่วงของการเลือกตัวอย่าง (sampling interval : I_1) และค่าลำดับที่ครัวเรือน เริ่มต้นการสุ่มตัวอย่าง (random start : R) นอกจากนี้ยังมีแผนที่แสดงที่ตั้งครัวเรือนโดยละเอียด และก่อนวันสำรวจจะต้องตรวจสอบ (update) ว่าแผนที่นั้นแสดงจำนวนครัวเรือนถูกต้องตามที่ระบุในบัญชีรายชื่อชุมรุมอาคารหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องและเกินพิสัยที่กำหนดมาก จะต้องปรับแก้ค่า I_1 ใหม่

3.2 การเลือกตัวอย่างในเขตชนบท

3.2.1 การเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง สรุปลขั้นตอนได้ดังนี้

- 1) เลือก 24 อำเภอในแต่ละภาคด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างให้ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรและอิงความน่าจะเป็นอย่างเป็นระบบ (systematic PPS)
- 2) เลือก 2 ตำบลในแต่ละอำเภอด้วยวิธีการเกี่ยวกับการเลือกอำเภอในข้อ 1)
- 3) เลือก 1 หมู่บ้านในแต่ละตำบล ด้วยวิธีการ "PPS" ดังนั้น ในแต่ละภาคจะมีจำนวนหมู่บ้านที่ตกเป็นเขตตัวอย่างเท่ากันคือ 48 หมู่บ้าน

3.2.2 การเลือกครัวเรือนตัวอย่าง

การเลือกครัวเรือนตัวอย่างในหมู่บ้านเขตชนบท มีขั้นตอนการเลือกที่แตกต่างจากเขตเมือง เพราะไม่จำเป็นต้องสร้างแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งครัวเรือน เพียงแต่มีบัญชีรายชื่อหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านที่ตกเป็นตัวอย่าง ก็สามารถกำหนดจำนวนครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างได้ไม่ยากนัก ขั้นตอนการเลือกครัวเรือนตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

- 1) จัดทำบัญชีรายชื่อหัวหน้าครัวเรือนของหมู่บ้านที่เป็นตัวอย่าง โดยคัดเลือกบ้านเลขที่ ชื่อหัวหน้าครัวเรือน และภรรยาหัวหน้าครัวเรือนจากทะเบียนบ้านที่ที่ว่าการอำเภอของหมู่บ้านนั้น
- 2) นำบัญชีรายชื่อครัวเรือนที่ได้ไปตรวจสอบกับผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้าน เพื่อจะได้ทราบถึงจำนวนครัวเรือนที่แท้จริงในขณะนั้น
- 3) ให้หมายเลขประจำครัวเรือน โดยเรียงลำดับจากหมายเลขประจำครัวเรือนที่ 1 ถึงครัวเรือนสุดท้าย
- 4) หาช่วงของการสุ่ม (I_1) โดยใช้จำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่ตรวจสอบแล้วหารด้วยค่าคงที่ที่กำหนด (ซึ่งจะไม่เหมือนกันในแต่ละภาค แต่จะคงที่ในภาคนั้นๆ) ดังนี้

$$I_1 = H/n$$

เมื่อ H คือ จำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านตัวอย่าง

n คือ ค่าคงที่ โดยภาคเหนือและภาคใต้ $n = 30$,
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ $n = 27$ และ
ภาคกลาง $n = 31$

- 5) หาค่า R จากตารางการสุ่ม (random number tables) เมื่อทราบค่า R ก็จะสามารถกำหนดครัวเรือนเริ่มต้นการสุ่มได้ ดังนั้น ครัวเรือนลำดับที่ R ในบัญชีรายชื่อครัวเรือน คือครัวเรือนแรกที่ตกเป็นตัวอย่างของการสัมภาษณ์สตรีเข้าชาย และครัวเรือนลำดับที่ $R + I_1$ คือครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างลำดับถัดไปเรื่อยๆ

4. การด่วงน้ำหนัก

เนื่องจากตัวอย่างของ TDHS ถูกเลือกในลักษณะที่จะให้ผลประมาณเป็น Self Weighting ภายในแต่ละภาคกล่าวคือ เลือกให้มีจำนวนเท่าๆ กันในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองอื่น และเขตชนบทของทั้ง 4 ภาค (คือภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ และใต้) ผลในระดับประเทศจึงต้องมีการด่วงน้ำหนักด้วยค่าด่วงน้ำหนักที่เหมาะสม

ตาราง ค จำนวนสตรีที่สัมภาษณ์ได้จริงและที่ด่วงน้ำหนัก ตามเขตตัวอย่าง ภาค และ เขตอาศัย

	จำนวนสตรี	
	ที่สัมภาษณ์ได้	ที่ด่วงน้ำหนัก
เขตตัวอย่าง		
กรุงเทพมหานคร	1,248	732
เมืองอื่น	1,175	501
ชนบทเหนือ	1,168	1,287
ชนบทตะวันออกเฉียงเหนือ	1,064	2,222
ชนบทกลาง	1,112	1,301
ชนบทใต้	1,008	732
รวม	6,775	6,775
ภาค		
เหนือ	1,448	1,396
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,384	2,364
กลาง	1,469	1,450
ใต้	1,226	833
กรุงเทพมหานคร	1,248	732
รวม	6,775	6,775
เขตอาศัย		
ชนบท	4,352	5,542
เมือง	2,423	1,233
รวม	6,775	6,775

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นางฉัตรลดา กาญจนสุทธิแสง

วันเดือนปีเกิด 9 พฤษภาคม 2499

สถานที่เกิด จังหวัดสงขลา

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง
วิทยาลัยสรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี

ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2528 สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2522 หัวหน้าศึกษผู้ป่วยในโรงพยาบาลอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

พ.ศ. 2530 หัวหน้าฝ่ายส่ง เสริมสุขภาพโรงพยาบาลอำนาจเจริญ
จ.อำนาจเจริญ

พ.ศ. 2536 ถึงปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพ 6 ฝ่ายอบรมและเผยแพร่
ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 1 กรุงเทพฯ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย